

**SURİYELİ VE TÜRK ÖĞRENCİLERİN ÖĞRETMEN VE OKUL KAVRAMLARINA YÖNELİK
METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ**
**AN EXAMINATION OF THE METAPHORICAL PERCEPTIONS OF SYRIAN AND TURKISH STUDENTS
TOWARDS THE CONCEPT OF TEACHER AND SCHOOL**

Edip TUT*
Kasım KIROĞLU**
Gözde BAYRAKTAR***

Öz

Bu araştırmada, Türkiye'deki devlet okullarında öğrenim görmekte olan Suriyeli ve Türk ilkökul öğrencilerinin öğretmen ve okul kavramlarına yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma, Türkiye'deki devlet okullarında öğrenim görmekte olan 90 Türk ve 90 Suriyeli olmak üzere toplam 180 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak açık uçlu bir form düzenlenmiş ve öğrencilerden "Öğretmen ... gibidir, çünkü ..." ve "Okul ... gibidir, çünkü ..." cümlelerini tamamlamaları istenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda Türk öğrencilerin, öğretmen kavramına yönelik 87, okul kavramına yönelik 42; Suriyeli öğrencilerin ise öğretmen kavramına yönelik 76, okul kavramına yönelik ise 41 metafor ürettiği görülmüştür. Türk öğrenciler öğretmeni öncelikle "bilgi kaynağı" olarak görürken Suriyelilerin, öğretmeni çoğunlukla aile ve yakın çevresinden bir birey olarak gördükleri gözlenmiştir. Okul kavramına yönelik ise her iki öğrenci grubunun algılarının benzer olduğu söylenebilir. Türk öğrenciler de Suriyeli öğrenciler de okulu yuva ile bağdaştırmış, o yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Ayrıca Türk öğrencilerin geliştirdiği metaforların hepsinin öğretmen ve okulun olumlu yönlerine yönelik olduğu görülürken, Suriyeli öğrencilerin öğretmen ve okulun olumsuz yönlerine yönelik de metafor geliştirdikleri görülmüştür. Bu araştırma Türkiye'deki Suriyeli öğrenciler ile Türk ilkökul öğrencilerinin öğretmen ve okul kavramlarına yönelik metaforik algılarını ortaya koyması ve karşılaştırmalı olarak sunması yönüyle bir ilk olma özelliği taşımakta ve bu yönüyle önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Metafor, Fenomenoloji, Olgubilim, Öğretmen, Okul, Suriyeli, Algı.

Abstract

In this study, it is aimed to reveal the perceptions of Syrian and Turkish students studying at state schools in Turkey towards the concepts of teacher and school through metaphors. This study has been conducted with 180 students in total, 90 of which are Syrian and 90 of which are Turkish students studying at the state schools in Turkey. An open-ended form has been created and used as the data collection tool of the study, in which students were asked to complete statements such as "A teacher is like a, because" and "A school is like a, because" . The obtained data were analyzed through content analysis method. The results of the study suggest that the Turkish students produced 87 metaphors for the concept of teacher and 42 metaphors for the concept of school; the Syrian students produced 76 metaphors for the concept of teacher and 41 metaphors for the concept of school. It has been observed that the Turkish students view teachers as a "source of information" whereas; the Syrian students view teachers as a member of their family or an individual from their immediate environment. Regarding the concept of school, it can be argued that the perceptions of both student groups are similar to one another. Both the Syrian students and the Turkish students associate school with home and accordingly produced metaphors. Furthermore, the metaphors created by the Turkish students focus on the positive aspects of both school and teachers, whereas; the Syrian students also produced metaphors on the negative aspects of school and teachers. This study is a first and possesses importance in that it reveals the metaphorical perceptions of the Syrian and Turkish elementary school students studying in Turkey towards the concepts of teacher and school and presents a comparison between them.

Keywords: Metaphor, Phenomenology, Teacher, School, Syrian, Perception.

1. GİRİŞ

Göç, "bir kişinin veya bir grup insanın uluslararası bir sınırı geçerek veya bir devlet içinde bir yerden başka bir yere gitmesi" olarak tanımlanmakta ve süresine, yapısına nedenine bakılmaksızın insanların yer değiştirmesi sonucunu doğuran nüfus hareketleri göç kapsamına dâhil edilmektedir (Çiçekli, 2013, ss. 39-40). Bir başka tanıma göre ise göç; insanların, grupların demografik, coğrafik, ekonomik ve sosyo-politik nedenlerle zaman ve mekânda yer değiştirmesi ile eyleme dönüşen ve eylemin bitiminden sonra da etkileri devam eden bir süreçler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Çakır, 2011, s. 210). Türkiye içinde bulunduğu konjonktürel yapısı itibarıyla birçok ülkeden, çeşitli nedenlerle gelen farklı din, dil ve ırka sahip yabancı göçmenin ve sığınmacının yollarının kesiştiği bir coğrafya olmuştur (Akıncı, Nergiz ve Gedik, 2015, s. 77). Asya ile Avrupa arasında köprü konumunda olan Türkiye, Kuzey Afrika, Ortadoğu ve yakın

* Arş. Gör., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi ediptut@hotmail.com

** Doç. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi november@omu.edu.tr

*** Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü gzdbyrkr@gmail.com

Asya ülkelerinden AB ülkelerine kaçak olarak göç etmek isteyenler için vazgeçilmez bir durak olup aynı zamanda göç edenlerin yerleştiği de bir ülkedir (Deniz, 2014, s. 184). Türkiye'nin göç tarihine bakıldığında 1923-1980 yılları arasındaki dönemde daha çok Türk kökenli, 1980 sonrası dönemde ise yabancı kökenli göçmenler tarafından gerçekleştirilen göçlerin olduğu görülmektedir. Örneğin, 1921-1927 yılları arasında Kafkaslardan Kars, Ardahan ve Artvin illerine yaklaşık 19.000 Kafkasyalı göç etmiştir (Arslan, 2007, s. 343). 1950-1952 arasında toplam 154.393; 1968-1979 yılları arasında ise 116.521 Bulgar Türkü ve Pomak mülteci adı ile Anadolu'ya göç etmiştir (Özgür, 2007 ss. 23-91; DPT, 1990 ss. 6-10). Ayrıca 1991 yılında Irak'ta baş gösteren iç karışıklıklardan dolayı yaklaşık 460.000 Irak vatandaşı Türkiye'ye sığınmış ancak savaş sonrası ülkelere geri dönmüşlerdir. Ülkemize yönelik son büyük göç hareketi 2011 yılında Suriyelilerin gelmesiyle yaşanmaktadır. Türkiye 2011 yılında başlayan Suriye krizinden günümüze kadar kapılarını Suriyelilere açmış ve onları Geçici Koruma Statüsü altında misafir etmiştir. Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün (GİGM) internet sitesinde yer alan verilere göre 2017 yılı Aralık ayı itibarıyla Türkiye'de bulunan 3.381.005 Suriyelinin biyometrik veriler ile kayıt altına alındığı bildirilmiştir (http://www.goc.gov.tr/icerik3/gecici-koruma_363_378_4713, 18 Aralık 2017'de erişildi). Türkiye'ye göç eden Suriyelilerin 1.597.649'u çocuklardan oluşmaktadır. Bir başka ifade ile Türkiye'deki Suriyelilerin yaklaşık %47'si 0-18 yaş aralığındadır.

Türkiye, göçün başladığı 2011 yılında bunun geçici bir göç olacağı düşüncesi ile uzun vadeli planlamalara ve alt yapı hazırlıklarına hemen girişmemiştir (Emin, 2016, s. 9). Bu alanlardan biri, belki de en önemlisi eğitimidir. Çocuk Hakları Sözleşmesi'ne göre çocukların eğitim alması en temel haklarıdır. Türkiye'de yaşamakta olan Suriyelilerin eğitim süreçleri son yıllarda oldukça tartışılan bir konu olmuştur. 2013'e kadar gündemde çok yer bulamayan sığınmacıların eğitim durumuyla ilgili, özellikle Eylül 2013'ten itibaren büyük bir hareketlilik görülmeye başlanmıştır (Seydi, 2014, s. 270). Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) ve Yükseköğretim Kurulu (YÖK) gibi kurumlar bu konuda önemli kararlar almışlardır. Türkiye'nin okul çağındaki Suriyeli çocuklara yönelik, 2014/21 sayılı "Yabancılarla Yönelik Eğitim-Öğretim Hizmetleri Genelgesi" kapsamında kamp içlerinde ve kamp dışlarında kurulan geçici eğitim merkezlerinde, bununla birlikte kamp dışındaki Suriyeli çocukların devlet okullarında ve ayrıca kendilerinin açtıkları özel okullarda görebilecekleri eğitim hizmetleri sunulmaktadır (MEB, 2014). 2016 yılının Türkiye Göç Raporu'nda, 29 Mart 2017 itibarıyla Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre, yürütülen eğitim hizmetleri kapsamında toplam 459.521 kişiye eğitim verilmiştir (GİGM, 2017, s. 81).

Etkili bir eğitim faaliyeti gerçekleştirilebilmesinde öğretmenlere oldukça büyük bir sorumluluk yüklenmiştir. Eğitimin en önemli unsurlarından biri olan öğretmenin öğrenciler tarafından nasıl algılandığını saptamak kaliteli eğitim için önemlidir. Aynı zamanda, eğitim faaliyetlerinin büyük çoğunluğunun gerçekleştirildiği, eğitim ortamı olarak düşündüğümüz okul kavramına yönelik öğrenci algılarının da eğitim sürecini etkileyeceği düşünülmektedir. Türk ve Suriyeli öğrencilerin öğretmen ve okul kavramlarına ilişkin algılarının neler olduğunun bilinmesi onların eğitime yönelik görüşlerine ilişkin önemli bilgiler verecektir. Taylor ve Sidhu (2012) okulların mülteci ve sığınmacı çocukların yerleşimlerinde, aidiyet duygularının gelişiminde, yeni ülkeye uyum sağlamada kritik rol oynadığını belirtmektedir. Bu noktadan hareketle, ilkokula devam eden Suriye uyruklu çocukların eğitim sürecinde öğretmen ve okul kavramlarına bakış açılarının nasıl olduğunun belirlenmesi de önemli görülmektedir. Eğitimde öğrencilerin algılarının ortaya çıkarılması amacıyla metaforlar kullanılabilir.

Her dille anlatımı güçlendirmek ve canlı kılmak için söz sanatlarından yararlanılır (İmamoğlu ve Bayraktar, 2013, s. 165). Metafor da bu sanatlardan biridir. Benzetme ise metaforun ilk aşaması sayılır. Metaforlarda benzetme kavramına paralel olarak anlatılmak istenilen kavram, onunla bir yönden benzerliği olan başka bir kavramla anlatılmaya çalışılır (Hacıoğlu, Bozkurt, Öztürk ve Ekici, 2012, s. 616). Metafor yoluyla soyut kavramlar daha tanıdık, somut ve görünür olan şey ile arasındaki ilişki gösterilerek basitleştirilebilir (Oxford vd., 1998, s. 5). Metaforların temel işlevleri, çok sayıda verinin ve bilginin yakalanması, yorumlanması, nakledilmesi ve belirsizlikle başa çıkmadaki yararlıdır (Erdem ve Şatır, 2000). Metaforlar, bizim durumları ve olayları algıladığımız yolu etkilediği için gerçekleri yeniden tanımlamak ve problem durumlarını yeniden kavramsallaştırmayı teşvik etmek için kullanılabilir (Goldstein, 2005). Metafor, "bireylerin kendi dünyalarını anlamalarına ve yapılandırmalarına yönelik güçlü bir zihinsel haritalama ve modelleme mekanizması olarak" (Arslan ve Bayrakçı, 2006, s. 103) eğitimcilerin dikkatini oldukça yoğun bir şekilde çekmektedir. Bu sebeplerden dolayı Türk ve Suriye uyruklu öğrencilerin öğretmen ve okul kavramlarına ilişkin algılarını belirleyebilmek için bu çalışmada metaforlardan faydalanılmıştır. İlkokul, eğitim sürecinin ilk basamağı olması nedeniyle öğrencilerin bütün eğitim hayatının temelini oluşturan bir öğretim kademesidir. Öğrencilerin bu süreçte örnek aldığı öğretmenler ve eğitim gördükleri okullar bu sürecin önemli birer ögesidir. Bu bağlamda öğretmen ve okul kavramlarının eğitimin kalitesinin artırılması için hem Türk hem de Suriye uyruklu öğrenciler tarafından nasıl algılandığının

metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarılması önem arz etmektedir. Bu çalışmada, Türkiye'deki devlet okullarında öğrenim görmekte olan Suriyeli ve Türk ilkökul öğrencilerinin *öğretmen* ve *okul* kavramlarına yönelik sahip oldukları algıların metaforlar aracılığıyla belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda;

- 1- Türk ilkökul öğrencilerinin *öğretmen* kavramına ilişkin ortaya koydukları metaforlar nelerdir?
- 2- Suriyeli ilkökul öğrencilerinin *öğretmen* kavramına ilişkin ortaya koydukları metaforlar nelerdir?
- 3- Suriyeli ve Türk öğrencilerin *öğretmen* kavramına yönelik ortaya koyduğu metaforlardaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?
- 4- Türk ilkökul öğrencilerinin *okul* kavramına ilişkin ortaya koydukları metaforlar nelerdir?
- 5- Suriyeli ilkökul öğrencilerinin *okul* kavramına ilişkin ortaya koydukları metaforlar nelerdir?
- 6- Suriyeli ve Türk öğrencilerin *okul* kavramına yönelik ortaya koyduğu metaforlardaki benzerlik ve farklılıklar nelerdir?

sorularına cevap aranmıştır.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Suriyeli ve Türk ilkökul öğrencilerinin *öğretmen* ve *okul* kavramlarına yönelik sahip oldukları algıların metaforlar aracılığıyla belirlenmeye çalışıldığı bu çalışma fenomenolojik (olgubilimsel) bir çalışmadır. Fenomenoloji (olgubilim) deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız, olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşımıza çıkabilen "olgulara" odaklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Fenomenolojik çalışmalar, bireylerin deneyimleriyle ilgilidir. Schram (2003), fenomenolojiyi insanların kendi yaşam dünyalarının bilinçli deneyimi; yani gündelik hayat ve sosyal eylemi olarak tanımlamıştır. Tüm anlayışlarımız, olguların (fenomenlerin) duyuşal deneyimlerinden kaynaklanmaktadır, fakat bu deneyim betimlenmeli, açıklanmalı ve yorumlanmalıdır (Patton, 2014). Fenomenoloji deseninde, katılımcılar tarafından oluşturulan anlamları tanımlamak ve açıklamak amaçlanır (Annells, 2006). İnsanların olguları (fenomenleri) nasıl algıladıkları, nasıl betimledikleri, hakkında ne hissettikleri, nasıl yargıladıkları, nasıl anımsadıkları, nasıl anlamlandırdıkları ve diğerleri ile o olgu hakkında nasıl konuştukları fenomenolojinin odak noktasıdır (Patton, 2014). Bu sebeple bir olgunun birey için ne anlam ifade ettiğini araştırmayı amaçlayan çalışmalarda fenomenoloji deseninin kullanılması uygun görülmektedir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim öğretim yılında Türkiye'deki sekiz ayrı devlet okulundaki 4. sınıflarda öğrenim görmekte olan 90 Türk ve 90 Suriyeli olmak üzere toplamda 180 ilkökul öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. İlk olarak sekiz ayrı devlet okulunda öğrenim görmekte olan 90 Suriyeli öğrenciye ulaşılmıştır. Daha sonra sayının eşitlenmesi adına aynı devlet okullarında öğrenim gören 90 Türk öğrenci çalışma grubuna dahil edilmiştir. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin denk şartlarda öğrenim gören ve aynı öğretmene sahip olan öğrencilerden oluşabilmesi adına aynı sınıflardan eşit sayıda Türk ve Suriyeli öğrenci çalışma grubuna dâhil edilmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, öğrencilerin "*Öğretmen gibidir çünkü*" ve "*Okul gibidir çünkü*" şeklinde oluşturulan formlardaki boş bırakılan yerleri doldurmalarıyla elde edilmiştir. Veri toplama aracı oluşturulurken literatür incelenmiş ve bireylerin bir kavrama yönelik metaforik algılarının belirlenmeye çalışıldığı çalışmaların hemen hepsinde bu tür bir veri toplama aracının kullanıldığı görülmüştür (Şahin ve Kaya, 2016; Şengül, Katrancı ve Cantimer Gerez, 2014; Tortop, 2013; Çulha Özbaş ve Aktekin, 2013; Özdemir ve Akkaya, 2013; Polat, Apak ve Akdağ, 2013; Şahin ve Baturay, 2013; Soysal ve Afacan, 2012; Afacan, 2011; Patchen ve Crawford, 2011; Shaw ve Mahlios, 2008). Çalışma grubundaki 90 Suriyeli öğrenciden 78'i uzun süredir Türkiye'de yaşamakta ve iyi seviyede Türkçe konuşabilmektedir. 12 Suriyeli öğrencinin ise kendini Türkçe ifade etmede sorun yaşadığı görülmüş ve bu sebeple bu öğrencilere veri toplama aracındaki soru, araştırmacıdan bir tanesi tarafından Arapça sorulmuş ve öğrencilerin sözlü olarak verdiği Arapça cevaplar araştırmacı tarafından Türkçe yazılmıştır. Araştırmanın güvenilirliği açısından soru ve cevaplar ses kaydı ile kaydedilmiştir. Ayrıca bu öğrencilerden aynı cümleleri Arapça yazmaları istenmiş, daha sonra ses kaydı ve forma verilen Arapça cevapların doğru çevrilip çevrilmediği ile ilgili uzman bir tercümandan görüş alınmış ve verilen cevapların doğru tercüme edildiği sonucuna varılmıştır. Bu şekilde elde edilen veriler bu çalışmanın veri kaynağını oluşturmaktadır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler, kategoriler önceden belirlenmediğinden içerik analizi tekniğiyle çözümlenmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). İçerik analizinin temel amacı toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Şenel ve Aslan, 2014). Nitel içerik analizi tümevarımsaldır (Merriam, 2013) ve çalışmanın bazı öğelerinin çalışma esnasında ortaya çıkması beklenir (Altheide, 1987). Bu çalışmada toplanan verilerin analizi ve yorumlanması süreci; metaforların belirlenmesi (adlandırma), metaforların sınıflandırılması (eleme), kategori geliştirme, geçerlilik ve güvenilirlik sağlama, frekansların hesaplanması ve verilerin yorumlanması şeklinde gelişmiştir.

Adlandırma aşamasında öğrenciler tarafından geliştirilen metaforlar bilgisayara aktarılmış ve bu metaforların geçici bir listesi oluşturulmuştur. Listeleme işlemi tamamlandıktan sonra öğrencilerin anlamlı metaforlar ve bunları açıklayan anlamlı cümleler kurup kuramadıklarına bakılmıştır.

Sınıflandırma (eleme) aşamasında öğrenciler tarafından üretilen metaforlar, metaforun konusu, metaforun kaynağı, metaforun konusu ile kaynağı arasındaki ilişki bakımından ele alınmıştır (Saban, 2008). "Öğretmen rehber gibidir, çünkü bizi bilgilendirir ve yol gösterir." örneğinde "öğretmen" metaforun konusunu, "rehber" metafor kaynağını, "bizi bilgilendirir ve yol gösterir" kısmı ise metaforun kaynağı tarafından metaforun konusuna atfedilen özelliği yani metafor kaynağının gerekçesini belirtmektedir. Belli bir metafor kaynağı içermeyen, üretilen metafora dair bir gerekçe belirtmeyen, öğretmen ve okul kavramlarına yönelik algıların açıklanması için katkısı olmayan, birden fazla kategori kapsamında ele alınabilen metaforlar belirlenmiş ve bunlar çalışmanın kapsamından çıkarılmıştır.

Kategori geliştirme aşamasında, kategoriler üç araştırmacı tarafından birlikte oluşturulmuştur. Kategorilerin oluşturulmasında daha önce öğretmen ve okul kavramlarına yönelik metaforik algıların belirlendiği bazı çalışmalardan yararlanılmış, bununla birlikte bu çalışmadaki çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin gelişim düzeyine uygun şekilde oluşturduğu metaforlara yönelik yeni kategoriler de belirlenmiştir. Bu aşamada araştırmacıların kategoriler üzerinde uzlaşmasına önem verilmiştir. Daha sonra oluşturulan kategorilerin ve öğrencilerin oluşturduğu metaforların listesi bir öğretim üyesine verilmiş, metaforlar ve kategorileri eşleştirmeleri istenmiştir. Araştırmanın güvenilirliği açısından Miles ve Huberman'ın (1994) güvenilirlik=görüş birliği/(görüş birliği+görüş ayrılığı) formülü kullanılmış ve %92'lik bir uzlaşma sağlandığı görülmüştür. İstenilen güvenirliliğin en az %90 olduğu düşünüldüğünde (Miles ve Huberman, 1994) bu verinin, araştırmanın güvenirliliği açısından yeterli olduğu söylenebilir. Uzlaşmayan noktalarda daha sonra öğretim üyesi ile görüşmeler gerçekleştirilerek görüş birliğine varılmıştır.

Son aşamada ise belirlenen kategoriler altındaki metaforların frekansları karşılıklarına yazılmış ve bu frekanslardan yola çıkarak yüzdeleri hesaplanmıştır. Hesaplanan frekans ve yüzdeler tablolarla sunulmuştur. Son olarak da elde edilen veriler yorumlanmıştır.

3. BULGULAR

İlk aşamada yapılan eleme sonucunda Türk öğrencilerin *öğretmen* kavramına yönelik 87, Suriyeli öğrencilerin ise *öğretmen* kavramına yönelik 76 metaforu değerlendirmeye alınmıştır. Tekrar eden metaforlar bir arada düşünüldüğünde Türk öğrencilerin *öğretmen* kavramına yönelik 33, Suriyeli öğrencilerin 26 farklı metaforu bulunmaktadır. *Okul* kavramına yönelik ise 90 Türk öğrenciden 51'inin, 90 Suriyeli öğrenciden ise 47'sinin *okul* kavramına yönelik metafor üretebildiği görülmüştür. Aynı eleme süreci gerçekleştirildikten sonra Türk öğrencilerin 42, Suriyeli öğrencilerin ise 41 metaforu değerlendirmeye alınmıştır. Türk öğrencilerin *okul* kavramına yönelik 19, Suriyeli öğrencilerin ise *okul* kavramına yönelik 18 farklı metaforu bulunmaktadır.

1. Türk öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar

Tablo 1. Türk Öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik metaforları

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Anne	12	13.8	Profesör	1	1.1
Güneş	10	11.5	Kelebek	1	1.1
Melek	9	10.3	Bilgi kutusu	1	1.1
Baba	6	6.9	Çocuk	1	1.1
Bilgisayar	5	5.9	Cevap	1	1.1
Bilgi	3	3.5	Ay	1	1.1
Kahraman	3	3.5	Şeker	1	1.1
Gül	3	3.5	Arkadaş	1	1.1
Kitap	3	3.5	Sevgi çiçeği	1	1.1
Çiçek	3	3.5	Bilgin	1	1.1
Işık	3	3.5	Mont	1	1.1
Bulut	2	2.4	Gelecek	1	1.1
Kütüphane	2	2.4	Rehber	1	1.1
Mum	2	2.4	Mutluluk	1	1.1
Sevgi	2	2.4	Bal	1	1.1
Abla	2	2.4	Elmas	1	1.1
			Yara bandı	1	1.1
			Toplam	87	100

Tablo 1’de Türk öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik oluşturdukları metaforların listesi ile frekans ve yüzde değerleri verilmiştir. Tabloda da görüldüğü üzere Türk öğrenciler, öğretmen kavramına yönelik 87 geçerli ve birbirinden farklı 33 metafor üretmişlerdir. Türk öğrencilerinin öğretmen kavramına yönelik algılarını belirten, frekans en yüksek ilk üç metafor *anne*, *Güneş* ve *melektir*. Bu metaforlar aşağıdaki kategoriler altında toplanmıştır:

Tablo 2. Türk öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik oluşturduğu metaforların kavramsal kategorilere dağılımı

Kavramsal Kategori	f	%
Bilgi kaynağı	24	27.6
Aile ve yakın çevre	22	25.3
Koruyuculuk	14	16.1
Gökyüzü	13	15
Doğa	7	8
Duygu	5	5.7
Yiyecek	2	2.3
Toplam	87	100

Türk öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar “bilgi kaynağı”, “aile ve yakın çevre”, “koruyuculuk”, “gökyüzü”, “doğa”, “duygu” ve “yiyecek” kategorileri olmak üzere yedi kavramsal kategoriye yerleştirilmiştir. Bu kategorilerden en fazla metafor içeren kavramsal kategori “bilgi kaynağı” kavramsal kategorisidir ve 24 metafor içermektedir. “Bilgi kaynağı”, “aile ve yakın çevre” ve “koruyuculuk” en fazla metafor içeren ilk üç kategoridir. En az metafor içeren kavramsal kategori ise “yiyecek” kavramsal kategorisidir.

1.1. “Bilgi kaynağı” kavramsal kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 3. Türk öğrencilerin “bilgi kaynağı” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Bilgisayar	5	20.7	Gelecek	1	4.2
Bilgi	3	12.5	Profesör	1	4.2
Kitap	3	12.5	Bilgi kutusu	1	4.2
Işık	3	12.5	Cevap	1	4.2
Kütüphane	2	8.3	Bilgin	1	4.2
Mum	2	8.3	Rehber	1	4.2
			Toplam	24	100

“Bilgi kaynağı” kavramsal kategorisi toplam 24 Türk öğrencinin oluşturduğu metaforları içermektedir. Bu kategoride öğrenciler tarafından geliştirilen *bilgisayar*, *bilgi*, *kitap*, *ışık*, *kütüphane*, *mum*, *gelecek*, *profesör*, *bilgi kutusu*, *cevap*, *bilgin* ve *rehber* olmak üzere 12 farklı metafor bulunmaktadır. Bu kavramsal kategori içerisinde Türk öğrenciler tarafından en sık ifade edilen metafor *bilgisayar* (f=5) metaforudur. Bu kavramsal kategoride bulunan metaforlarla öğrenciler, öğretmeni bilginin kaynağı olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen bilgisayar gibidir, çünkü sorduğumuzda bize her türlü bilgiyi verir (T65).

Öğretmen bilgisayar gibidir, çünkü anlamadığımız her konuyu ona sorarız, o da bize cevap verir ve çok akıllıdır (T42).

Öğretmen bilgi gibidir, çünkü bütün bilgiler onda saklıdır (T71).

Öğretmen bilgi gibidir, çünkü konuştuğu her kelimeyle bize yeni bir bilgi verir (T87).

Öğretmen kitap gibidir, çünkü bize önemli şeyler öğretir (T64).

Öğretmen kitap gibidir, çünkü bize bilgi verir (T15).

Öğretmen ışık gibidir, çünkü karanlığı aydınlatır (T72).

Öğretmen ışık gibidir, çünkü bilgisiyile bizi aydınlatır (T79).

Öğretmen kütüphane gibidir, çünkü her şeyi biliyor (T81).

Öğretmen mum gibidir, çünkü ışığıyla çevresini aydınlatır (T77).

Öğretmen gelecek gibidir, çünkü geleceğimiz ondan öğrendiklerimize bağlıdır (T74).

Öğretmen profesör gibidir, çünkü her şeyi bilir (T17).

Öğretmen bilgi kutusu gibidir, çünkü her sorduğumuz soruyu yanıtlar (T83).

Öğretmen cevap gibidir, çünkü aklımızda bilemediğimiz birçok soruyu o cevaplıyor (T44).

Öğretmen bilgin gibidir, çünkü her şeyi bilir (T78).

Öğretmen rehber gibidir, çünkü bizi bilgilendirir ve yol gösterir (T82).

1.2. "Aile ve yakın çevre" kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 4. Türk öğrencilerin "aile ve yakın çevre" kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Anne	12	54.6	Çocuk	1	4.5
Baba	6	27.3	Arkadaş	1	4.5
Abla	2	9.1	Toplam	22	100

"Aile ve yakın çevre" kavramsal kategorisi toplam 22 Türk öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategoride öğrenciler tarafından geliştirilen *anne*, *baba*, *abla*, *çocuk* ve *arkadaş* olmak üzere 5 farklı metafor bulunmaktadır. Bu kategori içerisinde Türk öğrenciler tarafından en sık ifade edilen metafor *anne* (f=12) metaforudur. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, öğretmeni aile veya yakın çevresinden bir birey olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen anne gibidir, çünkü bize anne şefkati gösterir (T84).

Öğretmen anne gibidir, çünkü bizi korur ve eğitir. Aynı anneler gibi (T73).

Öğretmen anne gibidir, çünkü bizi sever, korur ve saygı gösterir (T38).

Öğretmen anne gibidir, çünkü bizi korumak için gayret gösteriyor ve bizi seviyor (T66).

Öğretmen anne gibidir, çünkü bizimle çok ilgilenir (T54).

Öğretmen anne gibidir, çünkü bize kıyamaz. Anne gibi yüreği var (T50).

Öğretmen baba gibidir, çünkü bize ilgi gösterir, anne babamız gibi bizi sever (T11).

Öğretmen baba gibidir, çünkü bize göz kulak olur (T1).

Öğretmen babam gibidir, çünkü babam gibi çok sıkı ve sağlıklı bir şekilde çalışır (T52).

Öğretmen baba gibidir, çünkü bizi okutmak için çalışır ve çabalar (T37).

Öğretmen baba gibidir, çünkü hem sever hem kızar (T51).

Öğretmen ablam gibidir, çünkü ablam gibi derslerimde yardımcı oluyor (T80).

Öğretmen abla gibidir, çünkü bize her zaman yardım eder (T34).

Öğretmen çocuk gibidir, çünkü bizimle oyun oynar, bizi eğlendirir (T23).

Öğretmen arkadaş gibidir, çünkü zamanı gelince o da bizim gibi küçülür, bizimle oyun oynar (T39).

1.3. "Koruyuculuk" kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 5. Türk öğrencilerin "koruyuculuk" kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Melek	9	64.4	Mont	1	7.1
Kahraman	3	21.4	Yara bandı	1	7.1
			Toplam	14	100

“Koruyuculuk” kavramsal kategorisi toplam 14 Türk öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategoride *melek*, *kahraman*, *mont* ve *yara bandı* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 4 farklı metafor bulunmaktadır. Bu kategori içerisinde Türk öğrenciler tarafından en sık tekrar edilen metafor *melek* (f=9) metaforudur. *Kahraman* metaforu 3, *mont* ve *yara bandı* metaforları ise birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, öğretmeni koruyucu olarak gördüklerini ifade etmiş, kurdukları cümlelerde öğretmenin koruyuculuk yönü üzerinde durmuşlardır. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen melek gibidir, çünkü iyilik yapar ve bizi korur (T56).

Öğretmen bir melek gibidir, çünkü bize çok iyi davranır, bizi çocuğu gibi korur (T8).

Öğretmen bir kahraman gibidir, çünkü her zor anımızda yanımızda (T10).

Öğretmen kahraman gibidir, çünkü Süpermen gibi çocuklara zarar gelmesin diye uğraşır (T68).

Öğretmen mont gibidir, çünkü mont gibi bizi sarar, dışarıdan korur (T49).

Öğretmen yara bandı gibidir, çünkü yaralarımızı sarar, yok eder (T75).

1.4. “Gökyüzü” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 6. Türk öğrencilerin “gökyüzü” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Güneş	10	77	Ay	1	7.7
Bulut	2	15.3	Toplam	13	100

“Gökyüzü” kavramsal kategorisi toplam 13 Türk öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategoride *Güneş*, *bulut* ve *Ay* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 3 farklı metafor bulunmaktadır. Bu kategori içerisinde Türk öğrenciler tarafından en sık tekrar edilen metafor *Güneş* (f=10) metaforudur. *Bulut* metaforu 2, *Ay* metaforu ise 1 öğrenci tarafından temsil edilmektedir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, öğretmeni gökyüzü unsurlarıyla bağdaştırmış ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen Güneş gibidir, çünkü öğretmenim de beni sıcak tutuyor (T86).

Öğretmen Güneş gibidir, çünkü bize karşı sıcaktır (T76).

Öğretmen bulut gibidir, çünkü bilgileriyle yağar (T61).

Öğretmen Ay gibidir, çünkü geceyi aydınlatır (T62).

1.5. “Doğa” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 7. Türk öğrencilerin “doğa” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Gül	3	43	Kelebek	1	14
Çiçek	3	43	Toplam	7	100

“Doğa” kavramsal kategorisi toplam 7 Türk öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategoride *gül*, *çiçek* ve *kelebek* olmak üzere 3 farklı metafor bulunmaktadır. *Gül* ve *çiçek* metaforları üçer, *kelebek* metaforu ise 1 öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, öğretmeni doğa unsurlarıyla bağdaştırmış ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen gül gibidir, çünkü bahçeyi güzelleştirir (T16).

Öğretmen gül gibidir, çünkü çok güzel kokar (T2).

Öğretmen çiçek gibidir, çünkü yüzü hep güler (T7).

Öğretmen çiçek gibidir, çünkü çok doğadadır (T69).

Öğretmen kelebek gibidir, çünkü bir ömrü olsa bizim için bir ömrünü bile verir (T45).

1.6. “Duygu” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 8. Türk öğrencilerin “duygu” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Gül	3	43	Kelebek	1	14
Çiçek	3	43	Toplam	7	100

“Duygu” kavramsal kategorisi toplam 5 Türk öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategoride *sevgi*, *sevgi çiçeği*, *mutluluk* ve *elmas* olmak üzere 4 farklı metafor bulunmaktadır. *Sevgi* metaforu 2; *sevgi çiçeği*, *mutluluk* ve *elmas* metaforları birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu

kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, öğretmeni duygularla bağdaştırmış ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen sevgi gibidir, çünkü bizi çok sever (T70).

Öğretmen sevgi gibidir, çünkü annemizin vermediği sevgiyi bize bin kat verdi (T67).

Öğretmen sevgi çiçeği gibidir, çünkü bizi incitmeden sever (T25).

Öğretmen mutluluk gibidir, çünkü yüzüne bakınca mutlu oluyorum (T6).

Öğretmen elmas gibidir, çünkü tektir, eşi bulunmaz (T4).

1.7. “Yiyecek” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 9. Türk öğrencilerin “yiyecek” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Bal	1	50	Şeker	1	50
			Toplam	2	100

“Yiyecek” kavramsal kategorisi toplam 2 Türk öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategoride *bal* ve *şeker* olmak üzere 2 farklı metafor bulunmaktadır. Bu iki metafor da birer öğrenci tarafından temsil edilmektedir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, öğretmeni yiyeceklerle bağdaştırmış ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforlardan örnekler sunulmuştur:

Öğretmen bal gibidir, çünkü sanki konuşurken ağzından bal damlıyor (T35).

Öğretmen şeker gibidir, çünkü çok tatlı ve iyi bir insan (T21).

2. Suriyeli öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar

Tablo 10. Suriyeli öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik metaforları

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Anne	15	19.9	Allah	1	1.3
Baba	12	15.8	Arı	1	1.3
Aslan	8	10.6	Kuş	1	1.3
Melek	7	9.1	Kardeş	1	1.3
Çiçek	6	7.9	Prences	1	1.3
Kelebek	3	3.9	Nine	1	1.3
Arkadaş	3	3.9	İlaç	1	1.3
Gül	2	2.7	Abla	1	1.3
Cennet	2	2.7	Çilek	1	1.3
Pamuk	2	2.7	Ağaç	1	1.3
Sevgi	1	1.3	Ay	1	1.3
Bilgi	1	1.3	Kedi	1	1.3
Kütüphane	1	1.3	Yıldız	1	1.3
			Toplam	76	100

Tablo 10’da Suriyeli öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik oluşturdukları metaforların listesi ile frekans ve yüzde değerleri verilmiştir. Suriyeli öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar arasında en sık tekrar eden üç metafor *anne*, *baba* ve *aslandır*. Suriyeli öğrencilerin toplamda 76 geçerli metafor ürettiklerini görülürken, tekrar eden metaforlar bir arada düşünüldüğünde toplam 26 farklı metafor ürettiklerini görülmüştür. Bu metaforlar aşağıdaki kategoriler altında toplanmıştır:

Tablo 11. Suriyeli öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik oluşturduğu metaforların kavramsal kategorilere dağılımı

Kavramsal Kategori	f	%
Aile ve yakın çevre	33	43.5
Doğa	26	34.2
İlahi unsur	10	13.2
Duygu	2	2.6
Gökyüzü	2	2.6
Bilgi kaynağı	2	2.6
İyileştiricilik	1	1.3
Toplam	76	100

Suriyeli öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar “aile ve yakın çevre”, “doğa”, “ilahi unsur”, “duygu”, “gökyüzü”, “bilgi kaynağı” ve “iyileştiricilik” kavramsal kategorileri olmak üzere 7 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bu kategorilerden en fazla metafor içeren kavramsal kategori “aile ve yakın

çevre" kavramsal kategorisidir ve 33 metafor içermektedir. Bu rakamlar Suriyeli öğrencilerin yarısına yakınının (%43.5), öğretmeni aile veya yakın çevresinden bir birey olarak gördüğünü göstermektedir. "Aile ve yakın çevre", "doğa" ve "ilahi unsur" en fazla metafor içeren ilk 3 kategoridir. "İyileştiricilik" kavramsal kategorisi ise 1 metaforla en az metafor içeren kategori olmuştur.

2.1. "Aile ve yakın çevre" kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 12. Suriyeli öğrencilerin "aile ve yakın çevre" kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Anne	15	45.5	Kardeş	1	3
Baba	12	36.4	Nine	1	3
Arkadaş	3	9.1	Abla	1	3
Toplam			33	100	

"Aile ve yakın çevre" kavramsal kategorisi toplam 33 Suriyeli öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategoride *anne*, *baba*, *arkadaş*, *kardeş*, *nine* ve *abla* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 6 farklı metafor bulunmaktadır. Bu kategori içerisinde Suriyeli öğrenciler tarafından en sık tekrar edilen metafor *anne* (f=15) metaforudur. Bu kavramsal kategori altındaki metaforlardan *baba* metaforu 12, *arkadaş* metaforu 3, *kardeş*, *nine* ve *abla* metaforları birer öğrenci tarafından oluşturulmuştur. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, öğretmeni aile veya yakın çevre bireyi olarak gördüklerini belirtmişler ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen anne gibidir, çünkü çok şefkatlidir (S63).

Öğretmen anne gibidir, çünkü iyi kalpli, yüreği sıcaktır (S57).

Öğretmen anne gibidir, çünkü hem kızar hem sever. Günümüzün 6 saatini öğretmenimizle geçiriyoruz (S53).

Öğretmen annem gibidir, çünkü bize sürekli bir şeyler öğretir (S3).

Öğretmen anne gibidir, çünkü anneler iyi kalplidir (S58).

Öğretmen anne gibidir, çünkü annem gibi çok çalışıyor (S32).

Öğretmen annemiz gibidir, çünkü bizim için çok önemli (S37).

Öğretmen anne gibidir, çünkü annemiz gibi bize yardım eder (S5).

Öğretmen anne gibidir, çünkü beni çok sever ve hiç kırmaz (S50).

Öğretmen benim babam gibidir, çünkü bize her zaman babamız gibi davranır (S75).

Öğretmen baba gibidir, çünkü beni babam kadar çok sever (S20).

Öğretmen baba gibidir, çünkü beni hiç kırmaz (S45).

Öğretmen baba gibidir, çünkü bize yardım ediyor, bizi seviyor (S40).

Öğretmen arkadaş gibidir, çünkü her şeyi söylüyorum kimseye söylemiyorum (S33).

Öğretmen arkadaşım gibidir, çünkü bana çok yakın davranır (S49).

Öğretmen arkadaş gibidir, çünkü bize yardım ediyor (S44).

Öğretmen kardeşim gibidir, çünkü onu kardeşim kadar çok seviyorum (S36).

Öğretmen ninem gibidir, çünkü bize hep ne yapmamız gerektiğini söyler (S17).

Öğretmen ablam gibidir, çünkü hep iyiliğimi ister (S19).

2.2. "Doğa" kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 13. Suriyeli öğrencilerin "doğa" kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Anne	15	45.5	Kardeş	1	3
Baba	12	36.4	Nine	1	3
Arkadaş	3	9.1	Abla	1	3
Toplam			33	100	

"Doğa" kavramsal kategorisi toplam 26 Suriyeli öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *aslan*, *çiçek*, *kelebek*, *gül*, *pamuk*, *arı*, *kuş*, *çilek*, *ağaç* ve *kedi* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 10 farklı metafor bulunmaktadır. Bu kategori içerisinde Suriyeli öğrenciler tarafından en sık tekrar edilen metafor *aslan* (f=8) metaforudur. Bu kavramsal kategori altındaki metaforlardan *çiçek* metaforu 6, *kelebek* metaforu 3, *gül* metaforu 2, *pamuk* metaforu 2 ve *arı*, *kuş*, *çilek*, *ağaç*, *kedi* metaforları birer öğrenci tarafından oluşturulmuştur. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen

metaforlarla öğrenciler, öğretmeni doğa kavramlarıyla bağdaştırmış ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen aslan gibidir, çünkü çok sinirlidir (S30).

Öğretmen aslan gibidir, çünkü çok güçlüdür (S35).

Öğretmen aslan gibidir, çünkü bize hep bağırır (S13).

Öğretmen aslan gibidir, çünkü çok kızgındır (S11).

Öğretmen aslan gibidir, çünkü ondan aslan kadar korkarım (S4).

Öğretmen çiçek gibidir, çünkü çok tatlıdır (S22).

Öğretmen çiçek gibidir, çünkü bize hiç bağırılmaz (S28).

Öğretmen çiçek gibidir, çünkü çok güzel ve iyidir. Çocuklara bağırılmaz ve onları dövmez (S2).

Öğretmen çiçekler gibidir, çünkü mis gibi kokar (S60).

Öğretmen çiçek gibidir, çünkü kalbi tertemiz (S66).

Öğretmen kelebek gibidir, çünkü öğretmenim de kelebek gibi kimseye zarar vermez, çocukları dövmez (S34).

Öğretmen kelebek gibidir, çünkü zararsızdır (S10).

Öğretmen kelebek gibidir, çünkü kelebek gibi güzeldir (S61).

Öğretmen gül gibidir, çünkü yanakları kırmızı (S64).

Öğretmen gül gibidir, çünkü çok güzel (S41).

Öğretmen pamuk gibidir, çünkü kimseye kızmaz, herkesi sever (S42).

Öğretmen pamuk gibidir, çünkü yumuşak davranır (S9).

Öğretmen kuş gibidir, çünkü bize anlatırken kuş gibi çok hareket ediyor (S39).

Öğretmen çilek gibidir, çünkü içi de dışı da güzeldir (S15).

Öğretmen ağaç gibidir, çünkü çok büyük (S16).

Öğretmen kedi gibidir, çünkü hiç bağırılmaz (S7).

Öğretmen arı gibidir, çünkü çok çalışkandır (S67).

2.3. "İlahi unsur" kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 14. Suriyeli öğrencilerin "ilahi unsur" kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Anne	15	45.5	Kardeş	1	3
Baba	12	36.4	Nine	1	3
Arkadaş	3	9.1	Abla	1	3
			Toplam	33	100

"İlahi unsur" kavramsal kategorisi toplam 10 Suriyeli öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *melek*, *cennet* ve *Allah* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 3 farklı metafor bulunmaktadır. Bu kategori içerisinde Suriyeli öğrenciler tarafından en sık tekrar edilen metafor *melek* (f=7) metaforudur. 2 öğrenci öğretmen kavramını *cennetle*, 1 öğrenci ise *Allah*'la bağdaştırmıştır. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen melek gibidir, çünkü melekler iyi kalplidir (S56).

Öğretmen melek gibidir, çünkü çok iyi ve masumdur (S51).

Öğretmen melek gibidir, çünkü öğretmen temiz kalplidir (S72).

Öğretmen melek gibidir, çünkü çok temiz ve terbiyelidir (S46).

Öğretmen melek gibidir, çünkü melek kadar güzel (S14).

Öğretmen cennet gibidir, çünkü güzelliklerle doludur (S52).

Öğretmen cennet gibidir, çünkü tüm iyi şeyler onda var (S47).

Öğretmen Allah gibidir, çünkü Allah gibi biz hata yapınca affeder (S68).

2.4. "Duygu" kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 15. Suriyeli öğrencilerin "duygu" kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Sevgi	1	50	Prens	1	50
			Toplam	2	100

"Duygu" kavramsal kategorisi toplam 2 Suriyeli öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *sevgi* ve *prens* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 2 farklı

metafor bulunmaktadır. *Sevgi* ve *prences* metaforları birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen sevgi gibidir, çünkü öğretmenin sevgisini hep hissederiz (S76).

Öğretmen prences gibidir, çünkü prences gibi güzel ve iyilik doludur (S27).

2.5. “Gökyüzü” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 16. Suriyeli öğrencilerin “gökyüzü” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Yıldız	1	50	Ay	1	50
Toplam			2	100	

“Gökyüzü” kavramsal kategorisi toplam 2 Suriyeli öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *yıldız* ve *Ay* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 2 farklı metafor bulunmaktadır. Bu metaforlar birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, öğretmeni gökyüzü kavramlarıyla bağdaştırmış ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen yıldız gibidir, çünkü sınıfta yıldız gibi parlar (S55).

Öğretmen Ay gibidir, çünkü yüzü Ay gibi bembeyaz (S24).

2.6. “Bilgi kaynağı” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 17. Suriyeli öğrencilerin “bilgi kaynağı” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Bilgi	1	50	Kütüphane	1	50
Toplam			2	100	

“Bilgi kaynağı” kavramsal kategorisi toplam 2 Suriyeli öğrenci tarafından geliştirilen metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *bilgi* ve *kütüphane* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 2 farklı metafor bulunmaktadır. Bu metaforlar birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, öğretmeni bilginin kaynağı olarak gördüklerini belirtmiş, bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Öğretmen bilgi gibidir, çünkü çok şey bilir (S71).

Öğretmen kütüphane gibidir, çünkü çok akıllıdır (S65).

2.7. “İyileştiricilik” kategorisine ilişkin bulgular

Bu kategori 1 Suriyeli öğrenci tarafından geliştirilen *ilaç* metaforunu içermektedir. Öğrenci, bu metaforla öğretmenin iyileştirici özelliğine vurgu yapmıştır:

Öğretmen ilaç gibidir, çünkü kötü olduğumuzda bizi iyileştiriyor (S18).

3. Türk öğrencilerin okul kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar

Tablo 18. Türk öğrencilerin okul kavramına yönelik metaforları

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Ev	17	40.5	Kütüphane	1	2.4
Yuva	4	9.4	Sevgi	1	2.4
Arkadaş	3	7.1	Dünya	1	2.4
Park	2	4.7	Bilim	1	2.4
Arı	2	4.7	Çiçek	1	2.4
Bahçe	1	2.4	Çocuk	1	2.4
Dost	1	2.4	Oyun	1	2.4
Ödev	1	2.4	Kitaplık	1	2.4
Sevinç	1	2.4	Güneş	1	2.4
Yağmur	1	2.4	Toplam	42	100

Tablo 18’de Türk öğrencilerin *okul* kavramına yönelik oluşturdukları metaforların listesi ile frekans ve yüzde değerleri verilmiştir. Türk öğrencilerin *okul* kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar arasında

en sık tekrar eden üç metafor *ev*, *yuva* ve *arkadaştır*. Türk öğrencilerin *okul* kavramına yönelik toplamda 42 geçerli metafor ürettikleri görülürken, tekrar eden metaforlar bir arada düşünüldüğünde toplam 19 farklı metafor ürettikleri görülmüştür. Bu metaforlar aşağıdaki kategoriler altında toplanmıştır:

Tablo 19. Türk öğrencilerin *okul* kavramına yönelik oluşturduğu metaforların kavramsal kategorilere dağılımı

Kavramsal Kategori	f	%
Yuva	22	52.4
Oyun ve oyun alanı	5	11.9
Bilgi kaynağı	4	9.5
Yakın çevre	4	9.5
Doğa	3	7.1
Duygu	2	4.8
Gökyüzü	2	4.8
Toplam	42	100

Türk öğrencilerin, *okul* kavramına yönelik oluşturduğu metaforlar “yuva”, “oyun ve oyun alanı”, “bilgi kaynağı”, “yakın çevre”, “doğa”, “duygu” ve “gökyüzü” olmak üzere toplam 7 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bu kategorilerden “yuva” (f=22) kategorisi en fazla metafor içeren kategoridir. Türk öğrencilerin yarısından fazlası okulu yuva olarak gördüklerini belirtmişlerdir. “Gökyüzü” (f=2) kavramsal kategorisi ise en az metafor içeren kavramsal kategoridir.

3.1. “Yuva” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 20. Türk öğrencilerin “yuva” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Ev	17	77.3	Dünya	1	4.5
Yuva	4	18.2	Toplam	22	100

“Yuva” kavramsal kategorisi 22 Türk öğrencinin *okul* kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *ev*, *yuva* ve *Dünya* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 3 farklı metafor bulunmaktadır. *Ev* metaforu 17 öğrenci tarafından belirtilmiş olup bu kategori altında toplanan metaforlardan en sık tekrar eden metafordur. *Yuva* metaforu 4, *Dünya* metaforu ise 1 öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu yuva olarak gördüklerini belirtmiş ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Okul ev gibidir, çünkü bizim evimiz ne kadar sıcaksa okul da o kadar sıcaktır (T38).

Okul evimiz gibidir, çünkü evde de okulda da herkes bizi sever (T23).

Okul evim gibidir, çünkü bütün günüm orada geçer (T42).

Okul ev gibidir, çünkü yemek yiyebiliyor ve oyun oynayabiliyoruz (T35).

Okul bir ev gibidir, çünkü okuldaki arkadaşlarım, öğretmenlerimle biz bir aileyiz (T34).

Okul ev gibidir, çünkü orada evdeki gibi huzur vardır (T29).

Okul ev gibidir, çünkü insanın içini ısıtır (T33).

Okul ev gibidir, çünkü okula da ev gibi sığınabiliriz (T4).

Okul ikinci evim gibidir, çünkü onu kendi evim kadar seviyorum (T7).

Okul ev gibidir, çünkü tertemizdir (T19).

Okul ev gibidir, çünkü okulda mutlu günlerimiz oluyor (T22).

Okul ev gibidir, çünkü içinde her aile bireyi bulunur (T32).

Okul yuva gibidir, çünkü sevgi doludur (T9).

Okul yuvam gibidir, çünkü okumayı yazmayı orada öğrendim, arkadaşlarım da orada. Bu yüzden orası yuvam gibi oldu (T1).

Okul yuva gibidir, çünkü annem de babam da burada çalışıyor. Burası yuvam gibi oldu (T41).

Okul Dünya gibidir, çünkü her türlü şey burada var, biz okulda yaşıyoruz (T25).

3.2. “Oyun ve oyun alanı” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 21. Türk öğrencilerin “oyun ve oyun alanı” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Park	2	40	Çocuk	1	20
Bahçe	1	20	Oyun	1	20
			Toplam	5	100

“Oyun ve oyun alanı” kavramsal kategorisi 5 Türk öğrencinin okul kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *park*, *bahçe*, *çocuk* ve *oyun* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 4 farklı metafor bulunmaktadır. *Park* metaforu 2, *bahçe*, *çocuk* ve *oyun* metaforları birer kez tekrar edilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu oyun ve oyun alanı olarak gördüklerini belirtmiş ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Okul park gibidir, çünkü bahçesinde oyun oynayabiliriz (T15).

Okul park gibidir, çünkü eğlencelidir, oyun oynayacak arkadaşlarım vardır (T24).

Okul bahçe gibidir, çünkü fidanları vardır (T16).

Okul çocuk gibidir, çünkü sürekli oyun oynayan çocukların eğlenen sesleri vardır (T13).

Okul oyun gibidir, çünkü derslerde bile oyun oynarız. Okul deyince aklıma oyun gelir (T31).

3.3. “Bilgi kaynağı” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 22. Türk öğrencilerin “bilgi kaynağı” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Kütüphane	1	25	Bilim	1	25
Ödev	1	25	Kitaplık	1	25
			Toplam	4	100

“Bilgi kaynağı” kavramsal kategorisi 4 Türk öğrencinin okul kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *kütüphane*, *ödev*, *bilim* ve *kitaplık* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 4 farklı metafor bulunmaktadır. 4 metafor da birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu bilginin kaynağı olarak gördüklerini belirtmiş, bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Okul kütüphane gibidir, çünkü içinde bir sürü kitap vardır ve aradığımız her bilgiyi okulda bulabiliriz (T17).

Okul ödev gibidir, çünkü okula her gittiğimde ödev alıyorum ve bir şeyler öğreniyorum (T1).

Okul bilim gibidir, çünkü orada bilgi üretilir (T40).

Okul kitaplık gibidir, çünkü içinde bütün kitaplar bulunur (T18).

3.4. “Yakın çevre” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 23. Türk öğrencilerin “yakın çevre” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Arkadaş	3	75	Dost	1	25
			Toplam	4	100

“Yakın çevre” kavramsal kategorisi 4 Türk öğrencinin okul kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *arkadaş* ve *dost* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 2 farklı metafor bulunmaktadır. *Arkadaş* metaforu 3, *dost* metaforu 1 öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu yakın evreleriyle ilişkilendirmiş ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Okul arkadaş gibidir, çünkü ilk arkadaşlarım okulda oldu. Bu yüzden arkadaş deyince aklıma okul gelir (T21).

Okul arkadaş gibidir, çünkü eğlencelidir. Arkadaşlarla geçirilen zaman gibi (T28).

Okul dost gibidir, çünkü okuldaki öğretmenler, arkadaşlar her zaman yanında olur (T37).

3.5. “Doğa” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 24. Türk öğrencilerin “doğa” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Arı	2	66.7	Çiçek	1	33.3
			Toplam	3	100

“Doğa” kavramsal kategorisi 3 Türk öğrencinin okul kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *arı* ve *çiçek* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 2 farklı metafor bulunmaktadır. *Arı* metaforu 2, *çiçek* metaforu 1 öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu doğayla ilişkilendirmiş, bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Okul arı gibidir, çünkü içindekiler sürekli çalışır (T39).

Okul arı gibidir, çünkü okulda öğrencilerin çıkardığı sesler arı sesi gibi, çok fazla (T3).

Okul çiçek gibidir, çünkü tertemizdir (T5).

3.6. “Duygu” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 25. Türk öğrencilerin “duygu” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Sevinç	1	50	Sevgi	1	50
Toplam			2	100	

“Duygu” kavramsal kategorisi 2 Türk öğrencinin *okul* kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *sevinç* ve *sevgi* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 2 farklı metafor bulunmaktadır ve bu metaforlar birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulla ilgili algılarını duygularla ifade etmiş ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Okul sevinç gibidir, çünkü oraya giden herkes sevinçle dolar (T2).

Okul sevgi gibidir, çünkü öğretmenler bize sevgiyi öğretir (T27).

3.7. “Gökyüzü” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 26. Türk öğrencilerin “gökyüzü” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Yağmur	1	50	Güneş	1	50
Toplam			2	100	

“Gökyüzü” kavramsal kategorisi 2 Türk öğrencinin *okul* kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *yağmur* ve *Güneş* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 2 farklı metafor bulunmaktadır ve bu metaforlar birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu gökyüzüne bağlı kavramlarla bağdaştırmış ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Okul Güneş gibidir, çünkü okulum Güneş gibi parlıyor (T20).

Okul yağmur gibidir, çünkü okulda arkadaşlık, sevgi, eğlence yağmur gibi yağar (T10).

4. Suriyeli öğrencilerin *okul* kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar

Tablo 27. Suriyeli öğrencilerin *okul* kavramına yönelik metaforları

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Ev	17	41.6	Bahçe	1	2.4
Aile	3	7.3	Çikolata	1	2.4
Otel	3	7.3	Cips	1	2.4
Kütüphane	2	5	Peynir	1	2.4
Çarşı	2	5	Arkadaş	1	2.4
Çiçek	2	5	Park	1	2.4
Şehir	1	2.4	Çanta	1	2.4
Mahalle	1	2.4	Oyun	1	2.4
İş	1	2.4	Kitap	1	2.4
Toplam			41	100	

Tablo 27’de Suriyeli öğrencilerin *okul* kavramına yönelik oluşturdukları metaforların listesi ile frekans ve yüzde değerleri verilmiştir. Suriyeli öğrencilerin *okul* kavramına yönelik oluşturdukları metaforlar arasında en sık tekrar eden üç metafor *ev*, *aile* ve *oteldir*. Suriyeli öğrencilerin *okul* kavramına yönelik toplamda 41 geçerli metafor ürettikleri görülürken, tekrar eden metaforlar bir arada düşünüldüğünde toplam 18 farklı metafor ürettikleri görülmüştür. Bu metaforlar aşağıdaki kategoriler altında toplanmıştır:

Tablo 28. Suriyeli öğrencilerin *okul* kavramına yönelik oluşturduğu metaforların kavramsal kategorilere dağılımı

Kavramsal Kategori	f	%
Yuva	20	48.8
Oyun ve yaşam alanı	7	17.2
Yakın çevre	4	9.7
Bilgi kaynağı	3	7.3
Yiyecek	3	7.3
Diğer	4	9.7
Toplam	41	100

Suriyeli öğrencilerin, *okul* kavramına yönelik oluşturduğu metaforlar “yuva”, “oyun ve yaşam alanı”, “yakın çevre”, “bilgi kaynağı” ve “yiyecek” olmak üzere toplam 5 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Buna ek olarak 5 öğrencinin oluşturduğu metaforlar bu kavramsal kategoriler altında belirtilmemişi “diğer” başlığı altında verilmiştir. Bu kategorilerden “yuva” (f=20) kategorisi en fazla metafor içeren kategoridir. Suriyeli öğrencilerin yaklaşık yarısı okulu yuva olarak gördüklerini belirtmişlerdir. “Yiyecek” (f=3) kavramsal kategorisi ise en az metafor içeren kavramsal kategoridir.

4.1. “Yuva” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 29. Suriyeli öğrencilerin “yuva” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Ev	17	85	Otel	3	15
			Toplam	20	100

“Yuva” kavramsal kategorisi 20 Suriyeli öğrencinin *okul* kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *ev* ve *otel* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 2 farklı metafor bulunmaktadır. *Ev* metaforu 17 öğrenci tarafından belirtilmiş olup bu kategori altında toplanan metaforlardan en sık tekrar eden metafordur. *Otel* metaforu ise 3 öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu yuva olarak gördüklerini belirtmiş ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Okul evim gibidir, çünkü çok rahatım (S32).

Okul ev gibidir, çünkü ev gibi sıcak ve güzel yemekleri var (S29).

Okul ev gibidir, çünkü ev gibi sakin ve huzurlu (S27).

Okul ev gibidir, çünkü kardeşlerimin hepsi burada. Aynı evdeki gibi (S24).

Okul ev gibidir, çünkü insan okula gelince rahatlar (S21).

Okul evimiz gibidir, çünkü hep sıcak ve daima arkadaşlık, hoşgörü ve dayanışma görüyorum okulda (S16).

Okul ev gibidir, çünkü evimdeymişim gibi rahat ederim (S12).

Okul ev gibidir, çünkü çok rahat (S8).

Okul ev gibidir, çünkü evde oyun oynarım okulda da oynarım, evde yemek yerim okulda da yerim (S5).

Okul otel gibidir, çünkü herkes içinde beslenir ve barınır (S13).

Okul otel gibidir, çünkü çok büyük ve lüks. İçinde de çok insan birlikte yaşar (S10).

Okul otel gibidir, çünkü insan okulda da otelde de evinde gibi rahat eder (S22).

4.2. “Oyun ve yaşam alanı” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 30. Suriyeli öğrencilerin “oyun ve yaşam alanı” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	F	%	Metafor	f	%
Çarşı	2	28.7	Bahçe	1	14.3
Şehir	1	14.3	Park	1	14.3
Mahalle	1	14.3	Oyun	1	14.3
			Toplam	7	100

“Oyun ve yaşam alanı” kavramsal kategorisi 7 Suriyeli öğrencinin *okul* kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde *çarşı*, *şehir*, *mahalle*, *bahçe*, *park* ve *oyun* olmak üzere öğrenciler tarafından geliştirilen 6 farklı metafor bulunmaktadır. *Çarşı* metaforu 2; *şehir*, *mahalle*, *bahçe*, *park* ve *oyun* metaforları birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu oyun ve yaşam alanı olarak gördüklerini belirtmiş, kalabalık olduğuna vurgu yapmış ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforların her birinden örnekler sunulmuştur:

Okul çarşı gibidir, çünkü çok kalabalık (S37).

Okul çarşı gibidir, çünkü çok insan var (S7).

Okul şehir gibidir, çünkü çok büyüktür (S19).

Okul mahalle gibidir, çünkü mahalleler kadar çok kalabalıktır (S1).

Okul bahçe gibidir, çünkü çok büyüktür (S33).

Okul park gibidir, çünkü arkadaşlarımla parkta gibi oyun oynuyorum (S23).

Okul oyun gibidir, çünkü yeni oyunlar öğrenirim ve hep oyun oynarım (S4).

4.3. “Yakın çevre” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 31. Suriyeli öğrencilerin “yakın çevre” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Aile	3	75	Arkadaş	1	25
Toplam			Toplam	4	100

“Yakın çevre” kavramsal kategorisi 4 Suriyeli öğrencinin okul kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde Suriyeli öğrenciler okulu aile ve yakın çevresiyle ilişkilendirmiş, bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, aile ve arkadaş olmak üzere iki farklı metafor içeren bu kategoriye ilişkin öğrencilerin kurduğu cümleler yer almaktadır:

Okul aile gibidir, çünkü okulda aile gibi herkes birbirini sever (S14).

Okul aile gibidir, çünkü herkes birbirine yardım ediyor (S18).

Okul aile gibidir, çünkü okulda herkes aile gibi bir arada (S17).

Okul arkadaş gibidir, çünkü her şeyde bana herkes arkadaş gibi destek oluyor (S9).

4.4. “Bilgi kaynağı” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 32. Suriyeli öğrencilerin “bilgi kaynağı” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Kütüphane	2	66.7	Kitap	1	33.3
Toplam			Toplam	3	100

“Bilgi kaynağı” kavramsal kategorisi 3 Suriyeli öğrencinin okul kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde kütüphane ve kitap olmak üzere 2 farklı metafor bulunmaktadır. Kütüphane metaforu 2, kitap metaforu ise 1 öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu bilgi kaynağı olarak gördüklerini belirtmiş ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforlardan örnekler sunulmuştur:

Okul kütüphane gibidir, çünkü içinde çok kitap vardır ve okuldan bilgi alırsız (S30).

Okul kütüphane gibidir, çünkü kütüphane gibi kitaplarla doludur (S40).

Okul kitap gibidir, çünkü bana bilgi verir (S25).

4.5. “Yiyecek” kategorisine ilişkin bulgular

Tablo 33. Suriyeli öğrencilerin “yiyecek” kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metaforların dağılımı

Metafor	f	%	Metafor	f	%
Çikolata	1	33.3	Cips	1	33.3
Peynir	1	33.3	Toplam	3	100

“Yiyecek” kavramsal kategorisi 3 Suriyeli öğrencinin okul kavramına yönelik geliştirdiği metaforları içermektedir. Bu kategori içerisinde çikolata, cips ve peynir olmak üzere 3 farklı metafor bulunmaktadır. Bu kategori altındaki her metafor birer öğrenci tarafından belirtilmiştir. Bu kavramsal kategori altında geliştirilen metaforlarla öğrenciler, okulu sevdiği bir yiyeceklerle bağdaştırmış ve bu yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforlardan örnekler sunulmuştur:

Okul çikolata gibidir, çünkü içinde çikolata gibi tatlı insanlar var (S34).

Okul cips gibidir, çünkü okulun içi cipslerin içi gibi karışıktır (S35).

Okul peynir gibidir, çünkü okulumun içi peynir gibi beyaz (S36).

4.6. Diğer metaforlara ilişkin bulgular

Yukarıdaki metaforlara ve kavramsal kategorilere ek olarak Suriyeli öğrenciler, okulu çiçek (f=2), çanta (f=1) ve işe (f=1) benzetmişler, o yönde metaforlar geliştirmişlerdir. Aşağıda, bu metaforlara ilişkin öğrenci ifadeleri yer almaktadır:

Okul çiçek gibidir, çünkü çok temizdir (S28).

Okul çiçek gibidir, çünkü çok güzel kokar (S39).

Okul çanta gibidir, çünkü içinde ne ararsan bulabilirsin (S11).

Okul iş gibidir, çünkü çok yorucudur (S2).

4. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Literatür incelendiğinde ülkemizde ve dünyada, bireylerin belirli kavramlara yönelik algılarının metaforlar aracılığıyla ortaya konulduğu birçok çalışmaya rastlanmaktadır (Bektaş, Okur ve Karadağ, 2014; Örcü, 2014; Koç, 2014; Yılmaz, Göçen ve Yılmaz, 2013; Özdemir, 2012; Patchen ve Crawford, 2011; Nikitina ve Furuoka, 2008; Shaw ve Mahlios, 2008; Palmquist, 2001). Eğitim alanında yapılan bu çalışmalar,

öğretmen, öğretmen aday ve öğrenciler gibi farklı grupların, kitap, okul ve öğretmen gibi belirli kavramlara yönelik metaforik algılarını ortaya koymaya yönelik olmuştur. Türk öğrencilerle ilgili literatürde çalışmalar yer almasına karşın Suriyeli öğrencilerin *öğretmen* veya *okul* kavramlarına yönelik algılarını ortaya koyan hiçbir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu makale ise Türkiye'deki Suriyeli öğrenciler ile Türk ilkökul öğrencilerinin *öğretmen* ve *okul* kavramlarına yönelik metaforik algılarını ortaya koyması ve karşılaştırmalı olarak sunması yönüyle bir ilk olma özelliği taşımakta ve bu yönüyle önem arz etmektedir.

Suriyeli ve Türk öğrencilerin *öğretmen* ve *okul* kavramlarına yönelik metaforik algılarının belirlenmeye çalışıldığı bu çalışmada *öğretmen* ve *okul* kavramlarının her ikisi için de aynı öğrencilerle görüşüldüğü düşünüldüğünde ilk olarak hem Suriyeli hem de Türk öğrencilerin *okul* kavramına yönelik metafor oluştururken *öğretmen* kavramına göre daha çok zorlandıkları söylenebilir. *Öğretmen* kavramına yönelik Suriyeli 90 öğrenciden 76'sı, 90 Türk öğrenciden ise 87'si geçerli metafor üretebilmiştir. *Okul* kavramına yönelik ise Suriyeli 90 öğrenciden 41'i, 90 Türk öğrenciden de 42'si geçerli metafor üretebilmiştir. Bu verilerden yola çıkarak Türk öğrencilerin Suriyeli öğrencilerden daha fazla metafor geliştirdiği de söylenebilir.

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında her iki öğrenci grubunun, *öğretmen* ve *okul* kavramlarına yönelik oluşturduğu metaforlarda, buldukları bilişsel gelişim dönemine uygun olarak, çok fazla soyut düşünemedikleri, öğretmenlerinin ve okullarının gözle görülür özelliklerinden yola çıkarak metafor oluşturdukları göze çarpmaktadır.

Suriyeli ve Türk öğrencilerin *öğretmen* ve *okul* kavramlarına yönelik ortaya koydukları metaforların toplandığı kavramsal kategorilerin bazılarının benzer olduğu görülmektedir. Buradan hareketle, genel çerçevede Türk ve Suriyeli öğrencilerin benzer yönlerde metafor geliştirdikleri söylenebilir. Fakat kavramsal kategorilerin içerdikleri metaforların frekanslarına bakıldığında birtakım farklılıklar göze çarpmaktadır. Türk öğrencilerin *öğretmen* kavramını öncelikle bilgi kaynağı olarak gördüğü söylenebilir. 87 geçerli metafordan 24'ünde öğretmenin bilgi kaynağı olarak görüldüğü belirtilmiştir. Bunun yanında 87 Türk öğrenciden 22'sinin de öğretmeni aile ve yakın çevresinden bireylerle bağdaştırdığı görülmüştür. Buradan hareketle Türk ilkökul öğrencilerinin yarısından fazlasının (yaklaşık %53) öğretmeni bilgi kaynağı veya aile ve yakın çevre bireyi olarak gördüğü söylenebilir.

Türk öğrencilerin *öğretmen* kavramına yönelik oluşturdukları metaforların bir araya toplandığı kavramsal kategorilerde en fazla metafor içeren kavramsal kategori "bilgi kaynağı" kavramsal kategorisi iken, Suriyeli öğrencilerin metaforlarının toplandığı kavramsal kategorilerde en fazla metafor içeren kavramsal kategori "aile ve yakın çevre" (f=33) kavramsal kategorisidir. Türk öğrenciler öğretmeni öncelikle bilgi kaynağı olarak görürken sadece 2 Suriyeli öğrenci öğretmeni bilgi kaynağı olarak gördüğünü belirtmiştir. Suriyeli öğrencilerin büyük bir kısmı (%43.4) öğretmeni aile ve yakın çevre bireyi olarak görmektedirler. Suriyeli öğrencilerin aile ve yakın çevre kavramsal kategorisi altında geliştirdikleri metafor kaynağının gerekçeleri (çünkü ... kısımları) incelendiğinde öğretmenlerinden gördükleri şefkatten ya da belirli yönlerle aile bireylerine benzediklerinden dolayı aile ve yakın çevre bireyleriyle bağdaştırdıkları görülmektedir. Bu bağlamda öğretmenlerin, ilkökul öğrencilerinin gözünde ebeveynleri kadar önemli bir yer tuttuğu ve bu durumun Suriyeli ve Türk öğrencilerde benzerlik gösterdiği söylenebilir. Öğretmen adaylarının *öğretmen* kavramına yönelik algılarını metaforlar aracılığıyla belirlemeye çalışan Yılmaz, Göçen ve Yılmaz (2013) ile Ocak ve Gündüz'ün (2006) çalışmalarında da benzer duruma rastlanmıştır. Her iki çalışmada da öğretmen adaylarının *öğretmen* kavramını metaforlarla açıklamaya çalışırken anne, baba gibi metaforları kullandıkları, öğretmenlere ebeveynler kadar önem atfettikleri görülmüştür. Koç'un (2014) yaptığı çalışmada da sınıf öğretmeni adaylarının *öğretmen* kavramına yönelik oluşturduğu metaforlarda en sık tekrar eden metaforun *anne* metaforu olduğu sonucuna varılmıştır.

Öğretmen kavramına yönelik oluşturulan metaforlar incelendiğinde Türk öğrencilerin *öğretmen* kavramına yönelik oluşturduğu metaforların hemen hepsinin öğretmenin olumlu yönlerine yönelik olduğu görülmektedir. Suriyeli ilkökul öğrencileri ise geliştirdikleri metaforlarla öğretmenin olumsuz yönlerine de vurgu yapmışlardır. Ayrıca Suriyeli öğrencilerin öğretmene yönelik algılarını belirten bazı metaforları bağırıp bağırmasınaya, kızıp kızmamasına göre oluşturmaları üzerinde durulması gereken bir durumdur. Öğretmen kızıp bağırıyorsa olumsuz metaforlar, kızmıyor ve bağırılmıyorsa olumlu metaforlar geliştirdikleri görülmüştür. Buradan hareketle *öğretmen* kavramının bazı Suriyeli ilkökul öğrencilerinin kafasında kızabilecek, bağırabilecek, hatta dövebilecek (en azından bu hareketleri yapma ihtimali olan) bir insana ait bir unvan olarak yer ettiği söylenebilir. Türk öğrencilerinin *öğretmen* kavramına yönelik ifadelerine bakıldığında bu tip bir ayırım yaptıkları görülmüştür. Öğretmenlerin kızıp bağırılmaktan ziyade öğrencilere destek vermesinin öğrencilerin başarısızlıklarını azalttığı (Brewster ve Bowen, 2004) ve okula bağlılığına olumlu etkisinin olduğu (Özdemir ve Kalaycı, 2013) yapılan bazı çalışmalarla kanıtlanmıştır.

Suriyeli öğrencilerin *öğretmen* kavramını ilahi unsurlarla da bağdaştırdığı görülürken Türk öğrencilerde yine bu duruma rastlanmamıştır. Buradan yola çıkarak *öğretmen* kavramının Suriyeli ilkökullü öğrencilerinin gözünde ilahi unsurlarla açıklanmaya çalışılacak kadar büyük bir kavram olduğu söylenebilir. Buna benzer olarak yine Yılmaz, Göçen ve Yılmaz'ın (2013) yaptıkları çalışmada *öğretmen* adaylarının *öğretmen* kavramlarına yönelik oluşturduğu metaforlar arasında *cami* ve *peygamber* gibi ilahi unsurlara yönelik metaforların yer aldığı görülmüştür.

Okul algısı üzerine yapılan analizlerde Suriyeli ve Türk ilkökullü öğrencilerinin *okul* kavramına yönelik algılarında benzerlik olduğu göze çarpmaktadır. Türk ilkökullü öğrencilerinin oluşturduğu 42 geçerli metaforun 22'sinde (%52.4), Suriyeli ilkökullü öğrencilerinin oluşturduğu 41 geçerli metaforun ise 20'sinde (%48.8) okulun yuva olarak görüldüğü belirtilmiştir. Her iki çalışma gurubunda da öğrencilerin yaklaşık yarısının okulu yuva olarak gördükleri göze çarpmaktadır. Bunun yanında hem Suriyeli öğrencilerin hem de Türk öğrencilerin okulu oyun oynanacak yer olarak gördüğü ve bu yönde metafor geliştirdikleri de görülmektedir. Saban'ın (2008) yaptığı çalışmada da Türk ilkökullü öğrencilerinin, bu çalışmadaki bulgulara paralel olarak, okulu sevgi ve dayanışma ortamı içerisinde bilgi kazanılan ve aynı zamanda da hoş ve güzel vakit geçirilen bir yer olarak nitelendirdikleri görülmüştür. Aydoğdu (2008) da, ortaokul öğrencilerinin, okullarını bilgi veren, koruyan ve güven veren, yeni nesli yetiştiren, şekillendiren bir yer olarak gördüklerini ortaya koymuştur. Okul kavramına yönelik yapılan diğer araştırmalarda öğrenci gruplarının okula karşı olumsuz algılara sahip olduğu da gösterilmiştir. Örneğin, Nalçacı ve Bektaş'ın (2012) *öğretmen* adaylarıyla yapılan çalışmalarında en sık tekrar eden ilk beş metafor arasında *hapishane* metaforunun da yer aldığı görülmüştür. Özdemir (2012) de yaptığı araştırmada genel lise öğrencilerinin okula yönelik algılarını ortaya koymuş ve bazı öğrencilerin, okulu baskı yeri olarak da gördüğünü belirtmiştir. Bülbül ve Toker Gökçe'nin (2015) meslek lisesi öğrencilerinin *okul* kavramına yönelik metaforik algılarını belirlemeye yönelik yaptıkları çalışmada da meslek lisesi öğrencilerinin büyük bir kısmının okulu disiplinli ve otoriter bir ortam olarak gördüklerini ve *okul* kavramına yönelik *hapishane* metaforunu sıklıkla kullandıklarını belirtmişlerdir.

Okul kavramına yönelik geliştirilen metaforlarda, *öğretmen* kavramına yönelik geliştirilen metaforlarda olduğu gibi, her iki öğrenci grubunun da, buldukları bilişsel gelişim dönemine uygun olarak çok fazla soyut düşünemedikleri, genelde öğretmenlerinin ve okullarının gözle görülür özelliklerinden yola çıkarak veya okulda bulunan aile bireylerinden, arkadaşlarından veya öğretmenlerinden yola çıkarak metafor oluşturdukları göze çarpmaktadır. Bununla birlikte *öğretmen* kavramında olduğu gibi *okul* kavramında da Türk öğrencilerin okulun yalnızca olumlu özelliklerinden yola çıkarak metaforlar geliştirdiği görülürken Suriyeli öğrencilerin okula yönelik olumsuz metaforlar da geliştirdikleri görülmüştür. Suriyeli öğrencilerin, okulların kalabalık, karmaşık ve yorucu olmasından yakınmaları, üzerinde durulması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada, Suriyeli ve Türk ilkökullü öğrencilerinin *öğretmen* ve *okul* kavramlarına yönelik algılarını belirlemede metafor analizi yönteminden faydalanılmıştır. Bireylerin, eğitim sürecindeki herhangi bir kavrama yönelik algılarını ortaya koymaya çalışan araştırmalarda metafor analizi yönteminin kullanılması önerilebilir. Aynı zamanda Türk öğrencilerin, *öğretmen* ve *okul* kavramlarının sadece olumlu yönlerine yönelik metafor geliştirirken Suriyeli öğrencilerin bu kavramların olumsuz yönlerine yönelik de metafor geliştirmelerinin üzerinde durulması gerektiği düşünülmektedir. Bu sebeple, bu durumun sebeplerini ortaya çıkarmaya yönelik çalışmaların da yapılması önerilmektedir. Bireylerin, bir kavrama yönelik algıları, o kavrama yönelik tutumlarının nasıl olacağı ile ilgili de ipuçları verecektir. Bu sebeple *öğretmen* adaylarına metaforlar ve bunların kullanımıyla ilgili eğitimler verilerek, çalışma hayatında metaforları etkin bir şekilde kullanmaları sağlanabilir. Ayrıca bu çalışmanın eğitimin diğer paydaşlarını da içeren farklı çalışma gruplarıyla yapılması, *öğretmen* ve *okul* kavramlarının nasıl algılandığıyla ilgili daha geniş bir bakış açısı sunacaktır.

KAYNAKÇA

- Afacan, Ö. (2011). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının "Fen" Ve "Fen Ve Teknoloji Öğretmeni" Kavramlarına Yönelik Metafor Durumları. *e-Journal of New World Sciences Academy-Education Sciences*, 6 (1), s. 1242-1254.
- Akıncı, B., Nergiz, A., Gedik, E. (2015). Uyum Süreci Üzerine Bir Değerlendirme: Göç Ve Toplumsal Kabul. *Göç Araştırmaları Dergisi*, 2, s. 77.
- Altheide, D. L. (1987). Ethnographic Content Analysis. *Qualitative Sociology*, 10(1), s. 65-77.
- Anells, M. (2006). Triangulation of Qualitative Approaches: Hermeneutical Phenomenology and Grounded Theory. *Journal of Advanced Nursing*, 56 (1), s. 55-61.
- Arslan, N. B. (2007). Güney Kafkasya'dan Türkiye'ye Gelen Muhacir Ve Mültecilerin Durumu, A. Ü. *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 2017(35), s. 341-359.
- Arslan, M. M. & Bayrakçı, M. (2006). Metaforik Düşünme Ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim-Öğretim Açısından İncelenmesi. *Milli Eğitim*, S. 35(171), s. 100-108.
- Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim Okullarındaki Öğrenci Ve Öğretmenlerin Sahip Oldukları Okul Algıları İle İdeal Okul Algılarının Metaforlar Yardımıyla Analizi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Bektaş, M., Okur, A. ve Karadağ, B. (2014). İlkokul ve Ortaokul Son Sınıf Öğrencilerinde Metaforik Algı Olarak Kitap. *Türk Kütüphaneciliği*, S. 28 (2), s. 154-168.

- Brewster, A. B., & Bowen, G. L. (2004). Teacher Support and The School Engagement of Latino Middle and High School Students at Risk of School Failure. *Child and Adolescent Social Work Journal*, S. 21(1), s. 47-67.
- Bülbül, T. ve Tokar Gökçe, A. (2015). Meslek Lisesi Öğrencilerinin Metaforik Okul Algıları: İşlevselci Bir Yaklaşım. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 16 (2), 273-291.
- Çakır, S. (2011). Türkiye’de Göç, Kentleşme/Gecekondu Sorunu Ve Üretilen Politikalar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 2011(23), s. 210.
- Çiçekli, B. (2013). Açıklamalı Göç ve İltica Hukuku Terimleri Sözlüğü, (Basım yeri belirtilmemiştir), s. 39-40.
- Çulha Özbaşı, B. ve Aktekin, S. (2013). Tarih Öğretmen Adaylarının Tarih Öğretmenliğine İlişkin İnançlarının Metafor Analizi Yoluyula İncelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, S. 9(3), s. 211-228.
- Deniz, T. (2014). Uluslararası Göç Sorunu Perspektifinde Türkiye. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2014, S. (18/1), s. 175-204.
- Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Planlama Başkanlığı (1990), *Bulgaristan’dan Türk göçleri*. Ankara.
- Emin, M. N. (2016). *Türkiye’deki Suriyeli Çocukların Eğitimi: Temel Eğitim Politikaları*. Ankara: Setta.
- Erdem, F. ve Şatır, C. (2000). Farklı Örgütlerde Kültürel Yapının Metaforlarla Analizi. *VIII. Ulusal Yönetim ve Organizasyon Kongresi*, Erciyes Üniversitesi, Nevşehir.
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. *Geçici koruma*. Erişim Tarihi: 18.12.2017 http://www.goc.gov.tr/icerik3/gecici-koruma_363_378_4713
- Göç İdaresi Genel Müdürlüğü. (2017). *2016 Türkiye Göç Raporu*. s. 81.
- Goldstein, L. B. (2005). Becoming a Teacher as a Hero’s Journey: Using Metaphor in Preservice Teacher Education. *Teacher Education Quarterly*, S. 32 (1), s. 7-24.
- Hacıoğlu, Y., Bozkurt, E., Öztürk, N., Ekici, G. (2012). İlköğretim Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının “Dna” İle İlgili Algılarının Metafor Yoluyula Belirlenmesi. *X. Ulusal Fen Bilimleri Ve Matematik Eğitimi Kongresi bildiri özetleri kitabı içinde*. (s. 616). Niğde: Niğde Üniversitesi.
- İmamoğlu, H. V., Bayraktar, G. (2013). Eğitim Fakültesi Öğretmen Adaylarının Barış Algılarının Metaforlar Aracılığıyla İncelenmesi – Sinop Üniversitesi Örneği. *XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu bildiriler kitabı içinde*. (s. 165). Aydın: Adnan Menderes Üniversitesi.
- Koç, S. E. (2014). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmen ve Öğretmenlik Mesleği Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 15 (1), s. 47-72.
- MEB (2014). *Yabancılarla Yönelik Eğitim-Öğretim Hizmetleri*.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel Araştırma: Desen Ve Uygulama İçin Bir Rehber* (S. Turan, çev.). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Source Book*. Thousand Oaks, Sage Publications.
- Nalçacı, A., ve Bektaş, F. (2012). Öğretmen Adaylarının Okul Kavramına İlişkin Algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, S. 13 (1), s. 239-25.
- Nikitina, L. & Furuoka, F. (2008). “A language teacher is Like...”: Examining Malaysian Students’ Perceptions of Language Teachers Through Metaphor Analysis. *Electronic Journal of Foreign Language Teaching*, S. 5 (2), s. 192-205.
- Ocak, G. ve Gündüz, M. (2006). Eğitim Fakültesini Yeni Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metaforlarının Karşılaştırılması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 8 (2), s. 293-310.
- Oxford, R. L., Tomlinson, S., Barcelos, A., Harrington, C., Lavine, R. Z., Saleh, A., & Longhini, A. (1998). Clashing Metaphors About Classroom Teachers: Toward a Systematic Typology for The Language Teaching Field. *System*, S. 26, s. 3-50.
- Örücü, D. (2014). Öğretmen Adaylarının Okul, Okul Yönetimi ve Türk Eğitim Sistemine Yönelik Metaforik Algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, S. 20 (3), s. 327-358.
- Özdemir, M. (2012). Lise Öğrencilerinin Metaforik Okul Algılarının Çeşitli Değişkenler Bakımından İncelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, S. 37 (163), s. 96-109.
- Özdemir, M. ve Kalaycı, H. (2013). Okul Bağlılığı ve Metaforik Okul Algısı Üzerine Bir İnceleme: Çankırı İli Örneği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, S. 13(4), s. 2125-2137.
- Özdemir, S. ve Akkaya, E. (2013). Genel Lise Öğrenci Ve Öğretmenlerinin Okul ve İdeal Okul Algılarının Metafor Yoluyula Analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, S. 19 (2), s. 295-322.
- Özgür, U. (2007). Bulgaristan Türklerinin 1950 - 1951 Yıllarında Türkiye’ye Göçleri, İstanbul Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü.
- Palmquist, R. A. (2001). Cognitive style and Users’ Metaphors for the Web: An Exploratory Study. *The Journal of Academic Librarianship*, S. 27 (1), s. 24-32.
- Patchen, T. & Crawford, T. (2011). From Gardeners to Tour Guides: The Epistemological Struggle Revealed in Teacher-Generated Metaphors of Teaching. *Journal of Teacher Education*, S. 62(3), s. 286-298.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel Araştırma Ve Değerlendirme Yöntemleri*. (M, Bütün. ve S, B, Demir, çev.), Ankara: Pegem Akademi.
- Polat, S., Apak, Ö. ve Akdağ, M. (2013). Investigation of Primary Student Teachers’ Perceptions About The Concept of Academician Through Metaphor Analysis. *Inonu University Journal Of The Faculty Of Education*. S. 14 (2), s. 57-78.
- Saban, A. (2008). Okula İlişkin Metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, S. 55(55), s. 459-496.
- Schram, T. H. (2003). *Conceptualizing Qualitative Inquiry: MindworkFor Fieldwork in Education and The Social Sciences*. NJ: Merrill Prentice Hall.
- Seydi, A. R. (2014). Türkiye’nin Suriyeli Sığınmacıların Eğitim Sorununun Çözümüne Yönelik İzlediği Politikalar. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 2014(31).
- Shaw, D. M. ve Mahlios, M. (2008). Pre-service Teachers’ Metaphors of Teaching and Literacy. *Reading Psychology*, S. 29(1), s. 31-60.
- Soysal, D. ve Afacan, Ö. (2012). İlköğretim Öğrencilerinin “Fen Ve Teknoloji Dersi” Ve “Fen Ve Teknoloji Öğretmeni” Kavramlarına Yönelik Metafor Durumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 9(19), s. 287-306.
- Şahin, M. H. ve Kaya, H. (2016). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bazı Coğrafya Kavramlarına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyula Analizi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, S. 5, s. 111-120.
- Şahin, Ş. ve Baturay, M. H. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin İnternet Kavramına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, S. 21(1), s. 177-192.
- Şenel, T., ve Aslan, O. (2014). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Bilim ve Bilim İnsanı Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 10(2).
- Şengül, S., Katrancı, Y. ve Cantimer Gerez, G. (2014). Metaphor Perceptions of Secondary School Atudents About “Aathematics Teacher”. *The Journal of Academic Social Science Studies*, S. 25 (1), s. 89-111.
- Taylor, S. ve Sidhu, K. (2012). Supporting Refugee Students in Schools: What Constitutes Inclusive Education? *International Journal of Inclusive Education*, S. 16(1), s. 39-56.
- Tortop, H. S. (2013). Öğretmen Adaylarının Üniversite Hocası Hakkındaki Metaforları ve Bir Değerlendirme Aracı Olarak Metafor. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, S. 3(2), s. 153-160.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, F., Göçen, S. ve Yılmaz, S. (2013). Öğretmen Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin Algıları: Bir Metaforik Çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S. 9(1), s. 151-164.